

בתי המשפט

א 004034/00

בית משפט השלום נצרת

תאריך: 04/08/2004

בפני: כב' השופט סוהיל יוסף

בעניין:

גנטוס אימן (קטין)

התובע

ע"י ב"כ עוה"ד ג. אבו ריא

נגד

1. משה טל

2. עליזה טל

הנתבעים

ע"י ב"כ עוה"ד אלוני מאיר

נגד

1. גנטוס מוניר

2. גנטוס סאמיה

צדדי ג'

ע"י ב"כ עוה"ד גנטוס כרים

פסק דין

- 1
2
3
- 41 בפני תביעתו של נער יליד 1984, אשר בעת התאונה היה קטין בגיל 13-14.
5 התובע ביקר בתאריך 29/4/97 בחוף הנקרא "חוף רסטל" הנמצא על שפת ימה
6 של הכנרת, יחד עם הוריו, שאר בני משפחתו, וקרובי משפחה נוספים.
7
8 לטענת התובע, השתתף במשחק כדורגל על כר הדשא, יחד עם קרובי משפחה
9 אחרים. בשלב מסויים, רץ התובע אחר הכדור כדי להביאו, ותוך כדי ריצתו
10 "החליק על הדשא כתוצאה משלולית מים ונחבל קשה בידו" (ר' סעיף 3 לכתב
11 התביעה).
- 12 התביעה מוגשת נגד שני הנתבעים שהם בני זוג, שהינם הבעלים, המחזיק
13 והמנהל של חוף רסטל (ר' סעיף 1 לכתב ההגנה).
14
15.2 התובע טוען, כי התאונה אירעה כתוצאה מרשלנותם של הנתבעים, אשר
16 התבטאה בהימצאות שלולית מים על הדשא, באי-מניעת המפגע, ובאי-מתן
17 הזהרות למבקרי החוף וכן באי-מניעתם מלשחק על הדשא.
18
19 הנתבעים הכחישו אירוע התאונה וכפרו באחריות כלשהי לאירוע התאונה.

בתי המשפט

א 004034/00

בית משפט השלום נצרת

תאריך: 04/08/2004

בפני: כב' השופט סוהיל יוסף

- 1 עוד טענו הנתבעים, כי השתתפותו של התובע במשחק כדורגל, מהווה
- 2 הסתכנות מרצון וכי הסיכון שבנפילה במהלך משחק כזה, הינו סיכון טבעי.
- 3
- 43 הנתבעים שלחו הודעת צד ג' נגד הורי התובע בטענה, כי הללו התרשלו
- 5 בשמירה על שלומו של התובע, בכך שאפשרו לו להשתתף במשחק, ללא
- 6 השגחה, ללא הדרכה, וללא שהזהירו אותו מפני הסכנות הטמונות במשחק
- 7 מעין זה.
- 8 מטעם התובע העידו, מלבדו, דודו גנטוס סאמר (עת/2), קרוב משפחה נוסף
- 9 בשם ויליאם (עת/3), אביו (עת/4) ואימו (עת/5) (בטעות נרשם בפרוטוקול
- 10 (עת/6).
- 11
- 12 **הראיות:**
- 13.4 עדותו של התובע נשמעה בשני שלבים: תחילת עדותו בפני השופט עילבוני
- 14 ביום 8/10/02, והשלמתה בפניי ביום 23/3/04. מעדותו של התובע עולה, כי
- 15 הוא אכן רץ אחר הכדור ובריצתו נפל על כר הדשא. לטענתו, לאחר שנפל מצא
- 16 כי בגדיו נרטבו וכי במקום בו נפל הייתה שלולית מים אשר הוסתרה על ידי
- 17 הדשא. לאחר נפילתו, קרובי המשפחה הגישו לו עזרה והסיעו אותו לבית-
- 18 חולים פוריה, שם קיבל טיפול ואף שב לאחר מכן לאותו מקום בו נפשו בני
- 19 המשפחה, כשגבס על ידו.
- 20
- 21 מר גנטוס סאמר (עת/2), אף הוא העיד כי הוא ראה את התובע מחליק על
- 22 הדשא ונופל, ניגש אליו, הרים אותו והבחין כי ידו ורגלו רטובים, וכן הבחין כי
- 23 במקום נפילתו הייתה שלולית מים (ר' תצהיר עדות ראשית – ת/3).
- 24 גם עד זה העיד, כי קשה היה לזהות את השלולית משום שהייתה מכוסה דשא
- 25 (ר' עדותו בעמ' 30).
- 26
- 27

בתי המשפט

א 004034/00

בית משפט השלום נצרת

תאריך: 04/08/2004

בפני: כב' השופט סוהיל יוסף

- 1 עד ראייה נוסף אשר נכח במקום הוא קרוב המשפחה ויליאם (עת/3), אשר חזר
- 2 בעדותו על אותן נסיבות כפי שתוארו לעיל.
- 3
- 4 לא היה בעדויותיהם של הורי התובע כדי להוסיף פרטים לגבי נסיבות
- 5 התאונה. שני הוריו של התובע לא ראו את הנפילה ולא בדקו את מקום
- 6 הנפילה, הגם שהאימא ידעה לומר בתצהירה, כי התובע נפל כתוצאה
- 7 "משלולית מיס".
- 8
- 95 מטעם הנתבעים העיד מר משה טל – הנתבע מס' 1 (עה/1), וכן מר גל רשף
- 10 (עה/2), מי שעבד, מטעם הנתבעים, באותה תקופה כמנהל החניון שצמוד לחוף
- 11 רסטל, כמי שטיפל ותחזק את המקום לרבות עבודות גינון, נקיון וכיו"ב.
- 12 עוד העיד מטעם הנתבעים עד מומחה, מר רוני שמולביץ, אשר נתן חו"ד
- 13 המתייחסת לרמת התחזוקה במקום וכן לטיב הקרקע וכושר הספיגה שלה (ר'
- 14 חוות-דעתו – 14/ג).
- 15
- 16 **דיון:**
- 17.6 על פי החלטת בית-המשפט פוצל הדיון והראיות נשמעו בשאלת
- 18 החבות בלבד (ר' החלטת בית-המשפט מיום 8/10/01).
- 19 כאמור, אין חולק כי הנתבעים הם הבעלים ו/או המחזיק בחוף בו שהו התובע
- 20 ובני משפחתו.
- 21 אין גם חולק שהתובע ובני משפחתו נכנסו לנפוש בחוף "רסטל", ברשות
- 22 הנתבעים ו/או הממונים מטעמם על המקום.
- 23 הלכה פסוקה היא שהנתבעים, בהיותם המחזיקים במקרקעין, חבים כלפי
- 24 מבקרי המקרקעין, ובכללם התובע, חובת זהירות מושגית.
- 25 אלא שלא די בכך על מנת לחייב את הנתבעים בפיצויי בגין נזק ספציפי, כטענת
- 26 התובע. יש לקבוע, בנוסף, קיומה של חובת זהירות קונטקרטית, וכי חובה זו
- 27 הופרה על ידי אותם נתבעים, והפרתה גרמה לנזק הנתבע.

בתי המשפט

א 004034/00

בית משפט השלום נצרת

תאריך: 04/08/2004

בפני: כב' השופט סוהיל יוסף

- 1 על הדרך לבחינת קיומה של חובת זהירות קונקרטיית נאמר בפרשת
- 2 "וּעֲקֵי"ן":
- 3 "כמו חובת הזהירות המושגית, כך גם חובת הזהירות
- 4 הקונקרטיית, נקבעת על-פי מבחן הצפיות. השאלה היא,
- 5 אם אדם סביר יכול היה לצפות – בנסיבותיו המיוחדות
- 6 של המקרה – את התרחשות הנזק, ואם התשובה על כך
- 7 היא בחיוב, אם אדם סביר צריך היה, כעניין שבמדיניות,
- 8 לצפות את התרחשותו של אותו נזק. השאלה הראשונה
- 9 היא טכנית באופיה. תשובה שלילית עליה מסיימת את
- 10 הבחינה, שכן באין אפשרות צפייה בפועל, אין חובת
- 11 זהירות. אנחנו בתחום הרשלנות ולא בתחום החובות
- 12 המוחלטות. השאלה השנייה היא נורמטיבית באופיה,
- 13 וקשורה בהכרעה ערכית באשר למה צריך לצפות
- 14 בנסיבותיו של המקרה הקונקרטי.
- 15
- 16 8. בקביעתה של חובת הזהירות הקונקרטיית יש לזכור,
- 17 כי לא כל נזק צפוי (מבחינה פיסית) הוא נזק שיש
- 18 לצפותו (במישור הנורמטיבי). 'אין דין שכל יצירת סיכון
- 19 מטילה על אדם אחריות לכל תוצאה מזיקה שתגרום
- 20 בעקבותיה, אפילו אפשר לחזות תוצאה כזאת מראש'
- 21 (השופט ויתקון בע"א 333/56, בעמ' 622).
- 22
- 23 חיי היום-יום מלאים סיכונים, אשר לעתים מתממשים
- 24 וגורמים נזקים, מבלי שיוצרי הסיכונים יישאו באחריות
- 25 בנויקין. הטעם לכך הוא, שאותם סיכונים טבעיים
- 26 ורגילים הם לפעילות האנוש המקובלת, ובגנים נקבע,
- 27 כעניין של מדיניות משפטית, כי חובת זהירות קונקרטיית
- 28 אינה מתגבשת.
- 29
- 30 סיכונים אלה סבירים הם, וחיי חברה מתוקנים לוקחים
- 31 את קיומם בחשבון."
- 32 (ר' שם, סימן 7, 8 לפסק-דינו
- 33 של כב' השופט ברק, כתארו אז.

בתי המשפט

א 004034/00

בית משפט השלום נצרת

תאריך: 04/08/2004

בפני: כב' השופט סוהיל יוסף

ההדגשה שלי – ס.י.)

- 1
- 2
- 3 ועוד נקבע ע"י כב' השופט ברק:
- 4 *"חובת הזהירות הקונקרטיית אינה קיימת למניעתו של*
- 5 *כל סיכון וסיכון. הדין מבחין בין סיכון סביר לבין סיכון*
- 6 *בלתי סביר. רק בגין סיכון בלתי סביר מוטלת חובת*
- 7 *זהירות קונקרטיית. ומהו סיכון בלתי סביר? הסיכון*
- 8 *הבלתי סביר, שבגינו מוטלת חובת זהירות קונקרטיית,*
- 9 *הוא אותו סיכון, אשר החברה רואה אותו במידת חומרה*
- 10 *יתירה, באופן שהיא דורשת כי יינקטו אמצעי זהירות*
- 11 *סבירים כדי למנעו."*
- 12
- 13.7 ולעניינינו, אומר כי הוכח בפניי שאכן התובע נפל בעת שהותו במתחם חוף
- 14 "רסטל" יחד עם בני משפחתו, ואף הוכח בפניי כי התובע נפגע בגופו עקב
- 15 נפילתו ארצה.
- 16 מה שלא הוכח בפניי הוא הגורם לנפילתו ארצה. אין חולק, כי התובע השתתף
- 17 במשחק כדורגל מאולתר במקום שאינו מהווה מגרש כדורגל. מדובר במשטח
- 18 דשא אשר מיועד למבקרי המקום, אשר נהגו לשהות במקום ולעשות
- 19 "פיקניק". מטבע הדברים, אנשים מתפתים למראה כר הדשא הירוק
- 20 ומאלתרים לעצמם משחקים למיניהם. במקרה שבפנינו, בני המשפחה,
- 21 מבוגרים כקטנים, השתתפו במשחק כדורגל מאולתר, ללא שנתנו דעתם
- 22 לסכנות הטמונות במשחק זה.
- 23 ידוע, כי משחק כדורגל הינו משחק הכרוך בפעילות פיזית אינטנסיבית, ובפרט
- 24 ריצה אחרי הכדור. ידוע גם, כי ריצה כשלעצמה יוצרת סיכונים של נפילה עקב
- 25 הריצה.
- 26
- 27.8 הוכח בפניי שהתובע נפגע עת שרץ אחר הכדור, וכך אף העיד הוא בעצמו. אלא
- 28 שלא הוכח בפניי שנפילתו אירעה כתוצאה משלולית מים שהייתה במקום.
- 29 עדי ההגנה העידו, כי באותה תקופה של השנה (סוף חודש אפריל) נהגו
- 30 להשקות את הדשא פעם אחת מדי מספר ימים, למשך כשלוש שעות בכל פעם,

בתי המשפט

א 004034/00

בית משפט השלום נצרת

תאריך: 04/08/2004

בפני: כב' השופט סוהיל יוסף

- 1 וכשההשקייה התבצעה בשעות הלילה המוקדמות, מיד כשאחרון המבקרים
- 2 עוזב את המקום (ר' תצהיר עדותו הראשית של עה/2).
- 3 עה/2 העיד גם, כי מעולם לא נוצרו שלוליות מים אחרי ההשקייה, בשל
- 4 התנאים המיוחדים של אותה קרקע; הוא גם שלל כל אפשרות של נזילה
- 5 בממטרות הדשא.
- 6 מטעם הנתבעים העיד כאמור, עד מומחה אשר נתן חוות-דעתו, ובה ציין כי
- 7 הוא ביקר בחוף בתאריך 22/3/01, התרשם מרמת תחזוקה סבירה של הדשא,
- 8 כמקובל באתרי נופש מעין אלה. עוד קבע המומחה בחוות-דעתו, כי בהתחשב
- 9 בסוג הקרקע והשיפוע לכיוון הכנרת, יכולת הניקוז של הקרקע הינה גובהה
- 10 מאוד, ואף אם הייתה השקייה בכמות חריגה פי שלוש מהדרוש, אין אפשרות
- 11 שייווצרו שלוליות מים על פני השטח.
- 12
- 13.9 לא רק משום עדי ההגנה הגעתי לכלל מסקנה שהתובע לא נפל בנסיבות כפי
- 14 שטען, ובפרט באשר לקיומה של שלולית המים. גם עדויות התביעה העלו בלבי
- 15 יותר מספקות באשר לקיומה של שלולית מים אשר גרמה לנפילה.
- 16 יצויין שהתובע הגיש תביעתו בהזדמנות קודמת בבית-המשפט השלום
- 17 בטבריה, ושם בפרטו את נסיבות התאונה, נרשם: "תוך כדי משחק על משטח
- 18 הדשא, התחלק התובע, נפל ונחבל" (ר' סעיף 3.א. לתביעה שעותק ממנה צורף
- 19 לכתב התביעה); ועוד הוסיף בסעיף 3.ב. לאותה תביעה: "התאונה אירעה
- 20 כתוצאה מהיות משטח הדשא ספוג מים ממטרות השקייה ו/או מדלפות ו/או התזת מים,
- 21 אשר גרמו לכך שהתובע איבד את שווי משקלו ונפל" (טעויות השפה במקור – ס.י.).
- 22 עינינו הרואות, התובע לא חזר על אותו תיאור נסיבות כפי שעשה בתביעה
- 23 הקודמת שהגיש, ואותה בחר למחוק בשלב מאוחר יותר, אלא שהפעם הדגיש
- 24 את קיומה של שלולית המים, כדי ליצור "קרקע" טובה לביסוס טענת
- 25 הרשלנות.
- 26
- 27 זאת ועוד, התרשמתי לחובתו של התובע גם מעדויותיהם של עדי התביעה, אף
- 28 שאלה ציינו כי נמצאה במקום שלולית מים.

בתי המשפט

א 004034/00

בית משפט השלום נצרת

תאריך: 04/08/2004

בפני: כב' השופט סוהיל יוסף

- 1 זאת אני אומר משום "להיטותם" של עדי התביעה, כולם בני משפחה קרובים,
- 2 לספר **מיוזמתם** כי במקום הייתה שלולית מים.
- 3 עת/2 אף העיד, כי הוא חזר לאותו מקום בו אירעה הנפילה אחרי שהתובע
- 4 פונה לבית-החולים וראה שיש מים (ר' עמ' 30 ש' 13); אלא שבתצהיר עדותו
- 5 הראשית העיד עת/2, כי הוא ראה את התובע מחליק ונופל, ניגש אליו, הרים
- 6 אותו **ואז** הבחין כי ידו ורגלו רטובים, וכן הבחין כי במקום נפילתו הייתה
- 7 שלולית מים. מדוע, אם כן, היה צריך לחזור למקום נפילתו בשלב מאוחר
- 8 יותר?
- 9 גם עת/3, קרוב משפחה בשם ויליאם, שאף הוא העיד כי רץ לכיוון התובע
- 10 לשמע צעקותיו, וכשניסה להרים אותו הרגיש את הרטיבות של החולצה שלו,
- 11 וראה את שלולית המים, למרות שקשה היה לראות אותה משום שהייתה
- 12 מכוסה בדשא (ר' עדותו בעמ' 32).
- 13
- 14 **10** התקשתי להאמין לתובע ולעדיו בכל הקשור לקיומה של שלולית מים, או
- 15 היות השלולית גורם לתאונה, לא רק משום עדויותיהם, ולא רק משום שינוי
- 16 תיאור הנסיבות בין התביעה שהוגשה בהזדמנות קודמת בבית-המשפט השלום
- 17 בטבריה לבין התיאור כפי שפורט בתביעה שבפניי.
- 18
- 19 מעדויות עדי התביעה עולה, כי התאונה אירעה בסביבות השעה 13:00, כאשר
- 20 התובע ובני משפחתו הגיעו למקום כשעתיים קודם לכן. השעה הייתה שעת
- 21 צהריים ואילו ההשקייה התבצעה, ככול הנראה, בשעת לילה, ולכל המאוחר
- 22 בשעת בוקר בטרם הגיע התובע למקום. סביר להניח שעד לשעות הצהריים
- 23 משטחי הדשא היו כבר יבשים.
- 24
- 25 זאת ועוד, כפי שהתרשמתי מהתמונות שהוצגו בפניי, ומתיאור המקום על ידי
- 26 עדי התביעה, מדובר היה במשטח דשא ברמת תחזוקה סבירה בהחלט. עת/2
- 27 תיאר את מצב הדשא כי טוב, המשטח היה מכוסה דשא ללא "קרחות",
- 28 משטח הדשא לא היה גבוה במיוחד אם כי לא היה מכוסח. "לא גבוה, אבל לא

בתי המשפט

א 004034/00

בית משפט השלום נצרת

תאריך: 04/08/2004

בפני: כב' השופט סוהיל יוסף

- 1 מכוסח, הדשא היה טוב" (ר' עדותו בעמ' 28 ש' 7); "הכל היה מכוסה דשא, אני לא
- 2 ראיתי קרחות איפה ששיחקנו" (ר' עדותו בעמ' 29 ש' 16).
- 3 גם העובדה שהמומחה מטעם הנתבעים העיד בחקירתו הנגדית, כי השטח היה
- 4 עם גליות ושיפוע עדיין אין לומר כי יש בכך כדי להטיל אחריות כלשהי על
- 5 הנתבעים.
- 6 הנתבעים לא התיימרו לספק לבאי המקום משטח המתאים למשחקי כדור
- 7 כלשהם, ואף הציבו במקום שלטי אזהרה האוסרים משחקי כדור במקום.
- 8
- 9 **לסיכום:**
- 1011 **אכן הוכח בפניי שהתובע נפל עת שרץ אחר הכדור, במהלך משחק כדורגל**
- 11 **מאולתר בחוף "רסטל" שבבעלות, או בהחזקת הנתבעים. אלא שמעבר לכך,**
- 12 **לא הוכח דבר באשר לגורם התאונה.**
- 13 **ריצה כשלעצמה כרוכה בסיכון טבעי של נפילה, ובגין סיכון טבעי אין מחייבים**
- 14 **מחזיק במקרקעין ברשלנות. הנזק שנגרם לתובע היה צפוי מבחינה פיזית, אך**
- 15 **לא היה צפוי במישור הנורמטיבי.**
- 16 **חובתם של הנתבעים הייתה לספק לנופשים על החוף מקום בטוח לנפוש בו,**
- 17 **וכך עשו. מעבר לכך, לא היה על הנתבעים חובה כלשהי לספק לנופשים מגרש**
- 18 **כדורגל בטוח.**
- 19
- 20 **אשר-על-כן, הנני מורה על דחיית התביעה ומחייב את התובע לשלם לנתבעים**
- 21 **הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסך של - 6,000 ₪ בתוספת מע"מ כחוק.**
- 22 **כפועל יוצא, הנני מורה על דחיית ההודעה לצדדים השלישיים ללא צו**
- 23 **להוצאות.**
- 24
- 25 **המזכירות תמציא פסק-דין זה לב"כ הצדדים.**
- 26
- 27 **ניתן היום י"ז באב, תשס"ד (4 באוגוסט 2004) בהעדר הצדדים.**

סוהיל יוסף, שופט

004034/00 א 116 גלי בנימין